

Stručni rad

UČIM I DJELUJEM

Dijana Penava, prof. biol. i kem.

Ivana Kozić, prof. eng. j. i pov.

Osnovna škola August Cesarec Ivankovo

Trg bana J. Jelačića 15

32281 Ivankovo

Sažetak

Učenik je centar odgojno obrazovne ustanove. Škola osim obrazovne uloge ima i odgojnu koju često moramo napomenuti učenicima. Pokušajmo djelovati na način da učenici svakom svojom aktivnošću uče i usvajaju nove vještine i odgojno se kroz rad usavršavaju u komunikaciji i toleranciji. Stvaranjem nečeg novog, korisno, ljekovitog i ekološki vrijednog učenik uči i djeluje na razvoj sebe, ali i prijatelja/suradnika oko sebe. Usvojiti znanje o biljkama iz svoga okoliša, proučavajući njihova svojstva i djelovanje na ljudsko zdravlje više cijene prirodu oko sebe. Istražujući o čuvarući učenici postaju bogatiji za nova znanja, potaknuti znanjem stvaraju proizvode od čuvaruće. Organizacijom prodaje jačaju poduzetnički duh. Međusobno djeluju kao tim i jačaju međuljudske odnose unutar grupe, a osim toga više cijene tuđi rad i uloženo vrijeme u stvaranje nečeg novog.

Ključne riječi: učenik, rad, čuvaruća, komunikacija, istraživanje

1. Uvod

Što se sve skriva u dječjim glavama, a što tek sve mogu izraditi dječje ruke platno je bez granica, nema kraja, nema tih boja koje se mogu usporediti s njihovom maštom, ali i kreativnošću i vještinom dječje izrade unikatnih proizvoda [1]. Sloboda u izražavanju omogućava mašti i individualnosti svakog učenika pretvoriti njegovo djelo u umjetnost. U razgovoru s djecom početna se ideja obogaćuje s bezbroj novih informacija, koje upotpunjuju i obogaćuju rad. Sam rad djecu miče od mobitela, igrice, virtualnog svijeta. Opušta ih, razvija samostalnost, kreativnost i postanu svjesniji cijeniti svoje vrijeme. Industrijski, komercijalni proizvodi lako su dostupni u svim trgovinama, njihovo korištenje brzo zadovolji znatiželju, te se vrlo brzo odbace. Kupovinom takvih proizvoda djeca troše novac, ne razvijaju se, ne posvećuju vrijeme korisnim aktivnostima. Nakon što prvi put stvore nešto svoje, neki svoj proizvod, učenici se probude i sve oko sebe shvaćaju ozbiljnije i više cijene trud i rad drugih. Kroz nekoliko naših aktivnosti potaknule smo učenike da kroz rad uče.

2. Razrada

Nastavnica Ivana Kozić i Dijana Penava razgovarale su s djecom i pitale ih koje biljke imaju u svojim dvorištima, koje su jako otporne na sve vremenske prilike, a uz to i da su te biljke jako ljekovite. Nakon tjedan dana istraživanja učenika što imaju u svom dvorištu, što u bakinom i kod susjeda došli smo da zaključka da je to čuvarkuća (slika 1.). Zanimljiva, lijepa, dekorativna i jako zahvalna biljka s obzirom na ljetne vrućine i njihovu potrebu za vodom, ali i podnošenje hladnoće.

Slika 1. Biljka čuvarkuća (izvor: [2])

3. Istraživanjem do novih spoznaja

Prvi je korak bio istražiti koje su blagodatni čuvarkuće za ljudsko tijelo. Otkrili su mnogo korisnih informacija npr. [3,4]. Čuvarkuća pomaže i liječi:

- infekcije uha
- ciste na jajnicima
- miome
- jača imunitet
- regulira dijabetes

Nakon što su saznali koliko je biljka zdrava i ljekovita, izrazili su želju u učionici napraviti nekoliko proizvoda od čuvarkuće.

4. Mast od čuvarkuće

Prvi je proizvod bio domaća mast od čuvarkuće koja liječi kožu, pomaže kod smeđih mrlja na koži (slike 2.a i 2.b). Učenici su u dogovoru s nastavnicama i roditeljima donijeli domaću svinjsku mast. Svinjsku mast oprali smo u 9 voda, a

zatim u nju nasjeckali listove čuvarkuće. Mast s listovima čuvarkuće otopili su na laganoj vatri i ostavili da smjesa odstoji 24 sata. Nakon toga su mast ponovno otopili i procijedili kroz gazu kako bi odstranili listove iz smjese. Mast su stavili u malene kutijice i spremili u hladnjak u učionici iz kemije.

Mast se koristi za rane koje su nastale od udaraca i za sunčane pjege na koži. Informacija koja je učenice jako zainteresirala je ta da čuvarkuća čuva žensko zdravlje, pomaže u liječenju cista na jajnicima.

5. Smjesa meda i čuvarkuće

Sljedeći je korak bio izraditi smjesu meda i čuvarkuće (slike 3. i 4.). Za pripremu ovoga proizvoda učenici su koristili med od domaćih lokalnih proizvođača meda (eko proizvod). Za pripremu je bilo potrebno pripremiti :

a)

b)

Slika 2. a) učenici pripremaju mast od čuvarkuće i b) gotova mast

- 750 g meda
- 300 g usitnjenih svježih listova čuvarkuće

Sastojke je bilo potrebno pomiješati i ostaviti u hladnjaku sedam dana i svaki dan lagano promiješati drvenom žlicom. Nakon sedam dana smjesa je spremna za korištenje. Smjesu se preporuča koristiti u slučaju probavnih tegoba, oslabljenog imuniteta, cista i mioma. Pripravak se preporuča koristiti i ako se nema nikakvih tegoba, preventivno.

Slika 3. Med i čuvarkuća (izvor: [5])

Slika 4. Med i čuvarkuća (izvor: [5])

6. Poduzetništvo

Kada su napravili toliko veliki posao učenici su izrazili želju svoje proizvode prezentirati djelatnicima škole, ali i mještanima svoga mjesta. Sljedeći zadatak bio je izraditi deklaracije koje su sadržavale tko je proizvod proizveo, što sadrži, rok valjanosti i način upotrebe. Svaki ekološki proizvod učenici su ukasili, nalijepili deklaracije i prodavali u vrijeme školske priredbe koja je bila otvorena za mještane i roditelje. Posjetitelji su bili oduševljeni proizvodima, a djeca zaradom. Nakon prodaje na sljedećem sastanku s nastavnicom Ivanom i Dijanom učenici su predložili izradu novog proizvoda, a materijale potrebne za novi proizvod kupili bi s novcem od prodaje.

7. Zaključak

Poduzetnički se duh probudio kod djece, a mobitel bi koristili samo za istraživanje sastojaka za nove proizvode. Kroz sve navedene aktivnosti djeca su puno vremena provela u vrlo poticajnoj i kreativnoj sredini sa svojim vršnjacima. Kroz komunikaciju međusobno su se bolje upoznali i učvrstili svoja prijateljstva. Učenici su u školi, ali i kod kuće posadili još čuvarkuća. Neki su iskoristili stare igračke i u njih posadili čuvarkuću i na taj način staru igračku reciklirali, a svoje dvorište ukasili zanimljivim i veselim detaljem (slike 5. i 6.).

Slika 5. Primjer recikliranja starih igračaka i sadnje čuvarkuće u svom domu

Slika 6. Primjer sadnje čuvarkuće u blizini doma

Završili bi s jednom izrekom: “Rad je veliki lijek za sve nevolje i mizerije koje zadese čovječanstvo – pošten rad, koji namjeravaš obaviti.”, Thomas Carlyle.

8. Literatura

- [1.] Učimo djecu da misle, a ne šta da misle - Školegijum [Internet]. [pristupljeno 28.5.2023]. Dostupno na: <https://www.skolegijum.ba/tekst/index/2540/ucimo-djecu-da-misle-a-ne-sta-da-misle>
- [2.] Čuvarkuća – ljekovita svojstva i recepti | Kreni zdravo! [Internet]. [pristupljeno 28.5.2023]. Dostupno na: <https://krenizdravo.dnevnik.hr/prehrana/cuvarkuca-ljekovita-svojstva-i-recepti>
- [3.] Čuvarkuća (Sempervivum tectorum) - Plantea [Internet]. [pristupljeno 28.5.2023]. Dostupno na: <https://www.plantea.com.hr/cuvarkuca/>
- [4.] Mast od čuvarkuće za liječenje kože, odklanja bobuljice, sitne bore oko očiju i mnoge dr probleme kože - YouTube [Internet]. [pristupljeno 28.5.2023]. Dostupno na: https://www.youtube.com/watch?v=h3bHHN-SIDl&ab_channel=MojaKuhinjaElvira
- [5.] Stari narodni lijek mješavina meda i čuvarkuće (instrukcije) - Zdravlje bez doktora [Internet]. [pristupljeno 28.5.2023]. Dostupno na: <https://zdravljebezdoktora.com/stari-narodni-lijek-mjesavina-meda-cuvarkuce-instrukcije>